

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad, f 12.

Francoper post, » 14.

(Verschijnende driemaal in de week Dingsdag, Donderdag en Zaterdag)

DICERE VERUM QUID VETAT
ADVERTENTIEN:
15 cents de regel
behalve 25 cents regel

Met zekerheid kunnen wij thans melden dat men te Amsterdam een commissie gevormd heeft, bestaande uit TWEE HEEREN PASTOORS en TWEE AANZIELEN LERKEN, allen te Amsterdam gevestigd, die zich met de uitvoering van het voorgestelde bij het „Beroep” hebben willen belasten. Onze lezers zullen ligt begrijpen, dat kiesheid ons verbiedt, de namen dier verdienstelijke mannen reeds nu aan bittere uitvallen en schimpredenen des vijands prijs te geven; maar bij de eindelijke vervulling der opgenomen taak zullen wij het niet anbehalend kunnen laten. Wij staan thusschen borg voor de waarheid onzer verzekering.

Althans genoeg ontfingen wij de Nederlandsche Stemmen van Zaterdag en ontwaarden wij daartoe de toetreding van derzelver geachte redactie, alsmede van de redactie van den Godsdienstvriend tot het doel in het „Beroep op de Katholieken van Nederland” voorgesteld. De medewerking van die geachte redactien kan niet anders dan den voorleeligsten indruk, ten voordeele der onderwerpelijke zaak, op onze catholieke landgenooten hebben; terwijl het voor ons streelend is de medewerking te genieten van eenen man, die ons gezonden is in den strijd voor recht en waarheid, terwijl wij nog jong in het strijperk sedert een jaar voortbrengen wij de genoemde taak als redactie van dit tijdschrift voor ons hadden dan onzen goeden wil, onzen ijver voor de zegepraal der goede zaak doch steunden op de bescherming en ondersteuning van belangstellende vrienden. Wij laten hieronder het lezenswaardig WOORD volgen, door de redactie der Catholieke Nederlandsche Stemmen aan Neerlands Catholieken gericht en roepen over haar en ons Gods milden zegen in.

Een woord aan onze Catholieke landgenooten.

Catholieken van Nederland! wier innige verbondenheid aan het aloude geloof opzer Vaders, alle in de tijden der hardste verdrukking, alle proeven heeft verduurd en in wier hart nog een vurige roep naar het licht glimt; die sedert lang voortwaardig op een smadelijke wijze, waarop men al te veel de partij dagelijks uwe Kerk doet, hare heiligste Bristers verguist en uwe goddinaas gebruiken bespot; over de pogingen die zij opentuchtig aan het openbaar onderwijs onder hare katechetischen invloed gekluisterd te houden en

uwe kinderen te descoliseren en te vernietigen... Die verantwoordiging is ten top geetegen bij het schandelijk geschrijf van den zich noemenden Evangelische Kerkbode betrekkelijk de willekeurige en smadelijke behandeling door den Gouverneur-Generaal van Neerlandsch Oost-Indien, den onschatharen, den Apostolisch-voornedigen Bisschop Groor aangedaan; bij het schandelijk geschrijf der organen hier twee godsdienst hatende partij, om de publieke opinie op den doolweg te brengen, en de regering voor allerlei droegredenen zoo mogelijk over te halen, om het gedrag van de Konings hoogsten ambtenaar op Java goed te keuren, en den man des vredes, den edelen menschenvriend, den onvergeltelijken weldoener van Suriname, in zijne gekonkte regten niet te handhaven. Welnu, getoefden opent geeft licht aan uwe verantwoordiging, maar met kalme, met verstand, met waarheid, door eene openbare en algemeene demonstratie.

Het voorstel door de Noord-Brabander van de alomtegenwoordige waantoe onze medewerking gezocht is, en twelk wij met de hoogste voldoening beant, biedt u daartoe eene voortreffelijke gelegenheid aan de hand. Sedert de demonstratie van in deze oogenblikken deklaatiger kunnen zijn, dan het aanbieden van een geschenk, namens de Catholieken van Nederland, aan eenen man, dien gij allen lief hebt en hoogacht, aan den waardigen, willekensig van Java verdreven, Bisschop Groor, tegen wien thans alle vijanden uwer Kerk hunne pijlen hebben gericht! Dat uwe algemeene hartelijke belangstelling in dien lot van dien voortreffelijken belijder hem al dadelijk bij zijne aankunft in het Vaderland, behoudige, verhooste ten, schadeloos stelle voor de vergaaringen onzer vijanden, en bevestigders! Het moogt alles al niet zoo spoedig kunnen tot stand komen; dat de hoogwaardige Groor, dan ten minste reeds bij zijne aankunft vernome, hoe veel belangstelling de Nederlandsche Catholieken in zijne zaak aan den dag leggen.

Nederlandsche Catholieken! Gij vooral die in plaatsen woot, welke de voortreffelijken Bisschop Groor, voor zijn vertrek naar Java, heeft bezocht, gij verheugt u gewis met ons, over deze schoone gelegenheid die u aangeboden wordt, om uwe liefde aan den waardigen Bisschop Groor en tevens uwe verbondenheid aan het voorvaderlijk geloof en uwe innige belangstelling in de vrijheid uwer Kerk aan den dag te leggen. Herinnert u den indruk dien het gezigt van dien Apostolischen man op u gemaakt heeft, de troost en bemoeidiging die uwe gesprekken op uwe harten hebben doen ontstaan, de waardoening die gij ondervonden hebt, toen hij bij zijn afscheid, in naam van den drieenigen God, u zijnen zegen gaf.... Herinnert u dat alles, en geeft een klein bewijs van uwen eerbied en van uwe liefde voor dien verdienstelijken man. Er worden geene groote giften van u gevorderd... Dat slechts de belangstelling algemeen zij en de som zal groot genoeg wezen om den ootmoedigen Groor een geschenk aan te bieden. Er zal u

iedere gemeente van ons vaderland wel iemand gevonden worden, die zich met de inzameling van bijdragen, hoe gering dan ook, zal willen belasten ende die later over te maken.

Wij noodigen dus al de lezers van ons blad bij dezen uit om ons hunne bijdragen tot dat einde onverwijld te doen geworden, terwijl wij wekelijks verslag zullen geven van de bijdragen welke aan ons Bureau en aan dat van den Godsdienstvriend zullen gezonden worden.

- BIJDRAGEN**
- TOT HET BOVENVERMELDE EINDE
- De Redactie van den Godsdienstvriend f 5,00
 - De Redactie van de Cath. Nederl. Stemmen. » 5,00
 - De gezamenlijke Gezellen der drukkerij van den Heer Wirz. » 1,50
 - Van eene dienstmaagd te Grava. » 0,25
 - Van eene jonge Dochter aldaar. » 0,25
 - Van F. F. A. » 0,50
 - Van J. E. A. » 0,50
 - Van A. A. F. » 0,25
- Totaal f 13,25

Sedert onze laatste hebben wij nog een drietal particuliere brieven ontfangen, allen bijzonderheden meldende wegens het vertrek van Mgr. Grooff uit Oost-Indie. Twee derzelver herhalen en bevestigen al de daadzaken, reeds in ons vorig nommer vermeld. Wij vermeenen dus, ons, onder hartelijke dankbetuiging voor het ontvangen bewijs van belangstelling, van derzelver plaatsing verschoond te mogen houden. De derde brief behelst eenige bijzonderheden, welke wij onzen lezeren niet mogen onthouden.

»..... Berigten uit de Oost, zoo luidt die correspondentie, eene maand na het vertrek van Mgr. Grooff afgezonden, zijn hier thans gearriveerd, waarbij gemeld wordt, dat Monseigneur, reeds scheep gegaan zijde, aan eenen Katholiek nog schriftelijk heeft doen weten, dat ingevalle de Heer Cartenstat, dien bij de beruchte publicatie van den Gouverneur-Generaal dd. 19 januarij 11. werd opgedragen »om te Batavia de herdelijke belangen der Roomsche-Katholieke gemeente tijdelijk waar te nemen”, zich moogt ondersaan, als pastoor van Batavia zich te gedragen, deze niet anders kan worden aangezien dan als »ingedroogen” en zal alle kerkelijke jurisdictie verrijken met dien, alsoo de Katholieken geene kerkelijke gemeenten kunnen of mogen onderhouden. De man, dien de brief gericht was, maakte geen geheim van te schrijven des Vicaris, en binnen een paar dagen tijds was het gerucht daarvan wijd en zijd bekend. De heer Cartenstat kwam te Batavia aan, en goedyndende, om liever aan de opdracht te voldoen, hem van wege den Gouverneur geworden, dan gehoorzamen aan eenen Wetloos Kerkover-

de tegen hem uitgevaardigde suspensie te eerbiedigen begon laaghartig als pastoor van Batavia te handelen. Hij vond uitdrukkelijken wederstand bij den koster der kerk, die mede van Staatswege als zoodanig is aangesteld, maar peter grijpt aan de priester *Cartenstat*, wat hij aan de kerkelijke bevelen verschuldigd is. Toespraak van zijn regerings eerbied voor de reilen der Kerk is hij *Cartenstat* verrigte den eerstkomenden zondag de godsdienstoefening, en NIET MEER DAN DRIE OF VIER, die tot de gemeente van Batavia behooren, waren er tegenwoordig. Hierbij behooven geene aanmerkingen gevoegd te worden. Een schismatiek Kerkje is door de zorg van den edelen *Rochussen* op Java tot stand gekomen; en er zijn ook daar reeds goede Katholieken in genoegzaam getal om dat verachtelijk staatsgewrocht naar behooren te verafschuwen.

BIJDRAGEN

tot een bewijs van dankbaarheid der Catholijken van Nederland aan

MR. GROOFE.

(Derde opgave.)

Bedrag der vorige opgave	f 41,00
Van den Heer Hildebrand de Bosch	12,00
» Mevrouw W.	11,00
» L. A. S.	2,60
» Mej. M.	2,00
» Mej. T.	2,00
» Een dorpepastoor	2,60
» J. v. H. te Heemstede	3,00
» G. v. H.	1,00
» H. v. H.	1,00
Uit Amsterdam.	
» N. N.	1,00
» N. N. uit achting	10,24
» N. N. hulde aan den Nederlandschen	
» Clemens August.	2,00
» Een onbekende.	1,00

Uit Rotterdam.

» Een vriendenkring, met de woorden	
» Om heerschucht en geweld een klaar bewijste geven,	
» Hoe men in Rotterdam het banbesluit veracht,	
» Wordt van een vriendenkring, door godsdienst aangedreven,	
» Voor den Heer Bisschop GAZZIT dit offer toegebracht. (1)	
» Een bankbiljet.	25,00
» M. S.	0,75
» L. N. C.	0,75
» J. N. D.	0,50
» J. B. D.	0,50
» P. C. D.	0,50

Uit den Helder.

» Het penningke eener weduwe.	2,00
» Van N. N.	1,00

Uit Schiedam.

» E. H. J.	1,00
» H. J. K.	1,00
» M. J. S. K.	1,00
» V. P. W.	1,00

Totaal f 117,44

Voor s Gravenhage en omstreken kan men zijne bydragen ter hand stellen aan den heer A. P. van Langenhuisen, Boekdrukker enz. aldaar.

Voor Rotterdam bij den heer T. J. Braam, Boekhandelaar.

Voor Schiedam bij den heer M. A. van Praetere, Boekhandelaar.

De eerste heer Pastoor van den Helder heeft zich ook op ons vermaakt met de verzameling der bydragen aldaar en der omringende plaatsen willen bevesten.

De Redactie verzocht in vervolgende nummers te worden verzocht om te willen bevesten de bydragen te willen bevesten de bydragen te willen bevesten.

ITALIE.

ROME, 14 april. Overmorgen zal het reeds aangekondigd consistorie gehouden worden. De kardinaal Riario, aartsbisschop van Napels, zal er den heid ontvangen. Heden neemt hij een aanvang met de bij die gelegenheid gebruikelijke receptie. Men weet nog niet wanneer de keizerin van Oostenrijk naar Rome zal komen, en of zij er wel komen zal. Het bijvoegsel tot de eerste nota (1) van Rusland betrekkelijk de Basilissen, heeft hier geenen voor Keizer Nicolaas gunstigen indruk gemaakt. De heer von Boutenoeff heeft deze nota aan al de ambassadeurs en ministers der vreemde mogendheden overhandigd. Het alhier verblijvend corps diplomatique heeft op dit stuk nog minder acht geslagen dan op het eerste.

Op den Paaschavond heeft in St. Jan-van-Latran een groote wijding plaats gehad. Al de geestelijkheid en de nieuw gewijden hebben zich in optocht naar de doopvont van Konstantijn begeven, alwaar het doopsel aan eenen jood zou toegediend worden. De graaf Werner de Merode, schoonbroeder van den graaf de Montalembert, was verzocht geworden om peter te zijn.

AMERIKA.

Uit Haïti schrijft men van den 22 maart, dat op al de punten der republiek, behalven aan de Kaap, het gezag des nieuwen presidents erkend was; naar de Kaap werden van alle zijden nieuwe troepen gezonden en men meende dat zij zich, zoudes verdediging zou overgeven.

De bezending, naar de Kaap afgevaardigd, om den president Pierrot met zijne vervallen verklaring bekend te maken, is door hem op de brutaalste wijze ontvangen; het scheelde weinig of meniging tot gewelddadigheden over.

DUITSCHLAND.

Indien men geloof mag hechten aan eene correspondentie uit Weenen aan de *Augsb. Zeit.* geeft zij het lot van het gemeenbest Krakau reeds beslist zijn. Men zou het als onafhankelijken Staat laten blijven, maar er eene bezetting stellen, die jaarlijks vernieuwd zou worden.

POSEN 14 april. Het dagblad dezer stad zegt, dat de tijding van eenen opstand, die den 7 te Rogasen zou hebben plaats gehad en waarbij groepen was: « Dood aan de Duitschers en de Joden » geheel verzonnen is.

Het nieuw catholijk dagblad van Breslau, de *Oder Zeit.*, maakt de namen bekend van vijf pastoors van het bisdom van Culm, die tot heden gevangen zijn genomen, onder beschuldiging van deelname aan den poolschen opstand. Het vestigt de aandacht op de trouwelooheid, waarmede het protestantsch journalisme poogt partij te trekken van eenige persoonlijke afwijkingen, om de gansche poolsehe geestelijkheid in den opstand en het opstand te betrekken, welke beschuldiging ten laatste op de Jezuïeten nederkomt. Aldus ontving de pastoor van Dantsig onlangs eenen naamlozen brief, met het opschrift: « Aan den Kerk, L... »

partoon te Dantsig, president van de vereeniging der Jezuïeten, » en van den volgende inhoud: « Broeder, de zaken gaan slecht, men vervolgt ons en wij hebben gebrek. Bereid mij in uw huis eenen veiligheidsplaats en schaf u middelen bij huksmid, loof de zinnen aan. Waaronne moet ik niet op onze laatste vergadering tegenwoordig, alwaar men uw afzijn zeer betreurd heeft. Zij is gekonden bij den koopman Klein. Schaf raad. Vaur... »

Daar echter de pastoor zelf den brief bij den directeur der politie bracht, werd die lage... (1) In ons volgende nummer zullen wij hetelke mededeelen.

greep verijdeld. Dezelfde dagbladen vinden vermaak in het vermelden dat geen enkele afgescheiden catholijk onder de poolsehe zaamgezworenen ontdekt is. Geen wonder! want geen enkele Pool heeft zich nog aan de scheuring van Czersky en Ronge aangesloten!

PRUISSEN. In de afgelopen week, zegt de *Augsb. Zeit.*, hebben de beradslagingen over het ontwerp eener constitutie voor Pruisen, in den ministerraad eenen aanvang genomen. Het eerste plan, om dit ontwerp aan de provinciale Stenden aan te bieden is verlaten, en alles zal dus in den *bureaucratischen* vorm behandeld worden. De beradslagingen zijn van beide kanten met levendigheid gevoerd. De minister van binnenlandse zaken, de heer van Bodelschwing, is stellig tegen het ontwerp en kan beschouwd worden als het orgaan der partij, welke het tot heden bestaan hebbend stelsel wil behouden. Het ontwerp, vrucht van den arbeid der ministers von Gutzmer en Uden, stelt slechts éene Kamer daar; het beginsel, dat gewoonlijk in eenen constitutionnelen Staat door eene Eerste Kamer vertegenwoordigd wordt, zal in den Koning en zijne ministers gelegen blijven.

Om voor de Provinciale Stenden verkiesbaar te zijn, wordt thans het tienjarig bezit vereischt, de herhaalde vertoogen der provinciale landdagen, om eene nitbreiding van kiesstelsel te bekomen, zijn vruchteloos gebleven.

Allerwege verlangt men de gunstige uitkomst eener zaak, welke al de burgers der pruisische monarchie met belangstelling aanzien en op welke gunstige beslechting zij hunne hoop vestigen.

RIJNPROVINCIE. Het conflict, gerezen tusschen de pruisische regering en den bisschop van Munster, over de benoemingen der onderwijzers voor de lagere scholen is, naar men zegt, beslist. Sedert lang bekende die benoeming aan den bisschop; het gouvernement heeft hem dit recht willen ontnemen en alleen de aanstelling der onderwijzers willen bezitten; het heeft zelfs een aantal scholen doen sluiten, welke onderwijzers door het bisschoppelijk gezag benoemd waren. De koning verzocht zijnde het verscheidene partijen, heeft eene beslissing gemaakt, welke men zegt aldus te luiden: « De benoeming tot de onderwijzerplaatsen zal gedaan worden door het gouvernement, die de aeten van aanstelling zal afgeven; doch onder waarde van zooveel mogelijk het oog te houden op de verlangens en aanbevelingen van den bisschop; mits nochtan de voorgedragen personen de vereischte studien verrigt hebben in de normale scholen des rijks en het door de wet gewijde bewijs van bekwaamheid verkregen hebben. Het twijfelen oer of deze beslissing een einde aan de zaak zal maken.

Uit Munster schrijft men van den 23 april aan de *Köln. Zeit.* De officiele tekst van de Koninklijke beslissing, welke gevallen is in het conflict tusschen het gouvernement en het bisschoppelijk gezag is nog niet bekend gemaakt; ofschoon wij reeds eerder eenige dagen althans te aanbrengen, ons niet heeft bekendmaking in te meer geduld, daar reeds verschillende opgaven in omloop zijn. Alleen komen echter in het voornaamste punt overeen, namelijk dat het recht van benoeming der onderwijzers voor de lagere scholen, als vroeger aan het gouvernement verhoofd, terwijl het recht om aan de door het gouvernement benoemde onderwijzers een onafhankelijke benoeming te geven aan den bisschop wordt behouden, even als het recht van eene gevestigde schoolaren door hem tegen de rechtvaardigheid der overheid mogten worden ingezonden.

ENGLAND.

22 april. De aldermen der city hebben met eenige stemmen een adres van ideelvoorspraak der koning der Pruischen aangenomen. Het gemeenteraad heeft ook een dusdanig adres goedgekeurd.

— De engelsche dagbladen hebben herhaaldelijk gesproken van de mogelijkheid eener aanstaande ontbinding van het cabinet. De weinige spoed welke sir Robert Peel maakt, om zijn wets-ontwerp omtrent de de granen te doen stemmen, de zekere aarzeling welke hij scheen aan den dag te leggen, toen hij zag hoe hevig de tegenstand der vrienden van het beschermingsstelsel is, hebben veel toegebragt, om te doen gelooven dat het cabinet zich wankelend gevoelt en dat deszelfs val, zoo hij al niet dreigend is, althans in de gegeven omstandigheden, niets onwaarschijns hebben zou. De vrees, dat de veranderingen welke de veranderingen op het erfdeel van sir Robert Peel als op een veld goed. Zij kopen zelfs hem spoedig te zullen opvolgen; hierin echter zouden zij zich wel eens kunnen vergissen. Het is niet de eerste maal dat men sir Robert Peel ziet worstelen tegen zware moeilijkheden, welke hij steeds door volharding, geschiedt in behoudigheid heeft weten te over-

SPANJE.

MADRID 19 april. De minister van binnenland-sche zaken, de heer Pidal, heeft eenen rondgaanden brief uitgevaardigd, waarbij de politieke op-berbevelhebbers worden uitgenoodigd, om de ver-sichte maatregelen te nemen, teneinde de alge-meene orde te handhaven in al de steden; waar dezelve bedreigd mag zijn.

FRANKRIJK.

PARIS 22 april. De kamer der Gedeputeerden heeft heden een belangrijk besluit genomen. Zij heeft met bijna eenparige stemmen een ontwerp van wet aangenomen, door de heer Demesmay voorge-steld, en door de commissie der Kamer gewijzigd, waarbij wordt bepaald, dat de rekeningen van 1 ja-nuarij 1848 de rekeningen op het zout van 30 cent-ten en 10 centimen zal gebragt worden.

De nederlaag voor het ministerie. De minister van binnenland-sche zaken, Lacave-Laplagne heeft een ontwerp van wet, om het ontwerp te be-strijden, waarin de vermindering der belastingen in al-lene naaktheid heeft opgevoerd, zullen de veranderingen worden voorgesteld.

Het Journal des Debats heeft een nota uitgevaardigd, waarin de minister van binnenland-sche zaken, van de president der regering op een de veranderingen der veranderingen, mogend-heden, welke betrekking hebben op de veranderingen der abdis van de poolsehe Basilissen, het verhaal zoo veel opspraak in Europa verwekt heeft.

Het russisch gouvernement zou verklaard hebben, dat het een streng en nauwkeurig onderzoek heeft ingesteld omtrent de toegebrachte daadzaken; en het is het gevolg van dat onderzoek, dat die nota uitgevaardigd, waarin de veranderingen der abdis worden tegenwoordig.

Het is de eerste maal, zoo men weet, dat de minister van binnenland-sche zaken, van de president der regering op een de veranderingen der veranderingen, mogend-heden, welke betrekking hebben op de veranderingen der abdis van de poolsehe Basilissen, het verhaal zoo veel opspraak in Europa verwekt heeft.

Het is de eerste maal, zoo men weet, dat de minister van binnenland-sche zaken, van de president der regering op een de veranderingen der veranderingen, mogend-heden, welke betrekking hebben op de veranderingen der abdis van de poolsehe Basilissen, het verhaal zoo veel opspraak in Europa verwekt heeft.

— De prins Czartoryski heeft aan den Koning eenen brief geschreven waarin hij hem, zoo uit zijnen naam als uit naam der koningsgezinde ver-eeniging le Trois Mai, de groote vreugd uitdrukt, welke hij en zijne landgenooten ontwaard hebben, bij het vernemen van het wonderdadig behoud der-dagen Zijner Majesteit.

BELGIË.

BRUSSEL 24 april. In de politieke beraadsla-gingen van gisteren hebben de heeren Orts, d'Huart, de ministers van buitenlandseke zaken, de graaf de Merode en de heer Fleusser achterevoelgens het woord gevoerd. De oppositie moest in die zitting zeer geleden hebben.

NEDERLAND.

BERTOGENBOSCH, 27 april.

Ter gelegenheid dat wij aan een' onzer vrien-den den terugkeer verhaalden van het schoon schilderstuk van Abri Bloemsmart, de bewondering het hoog altaar onzer prachtige St. Janskerk ver-siert, werd het ons vergund een ander kunstge-wrocht van dien vermaarden schilder te zien, dat evenzeer onze bewondering wekte. Hetzelve is hoog 2,25 en breed 1,57 Ned. ellen en stelt voor den Zaligmaker tusschen de twee boesdoeners aan het kruis hangende, en omgeven van zijne heilige Moeder, de H. Maria Magdalena en den geliefden leerling Joannes.

Hetgeen het meest in dit voortreffelijk schilder-stuk onze aandacht boeide, was de voorstelling van Maria, de moeder van Jésus. Zelden, ja nooit durven wij zeggen, zagen wij de geheimzinnige (mystieke) beteekenis der woorden des Evangelies: dat Maria naast het kruis stond, beter begrepen en uitgedrukt. Maria staat daar ook, maar hoe verheven. Droefheid is op haar gelaat uitge-drukt, door het moederlijk gevoel veroorzaakt, maar eene verhevene droefheid. Zoo als zij daar staat begrijpt zij tevens het werk, dat haar god-delijke Zoon aan het vloekhout voltooit en ver-eenigt zij zich met het offer, dat deze zijnen He-melschen Vader voor het zondig menschedom op-droeft. Volkomen beaanden wij het gezegde van eenen daar aanwezigen kunstkenner, dat indief niet goede aan de schilderij aanwezig was, het beeld van Maria alleen er al de waarde van zou uitmaken. Doch het overige beantwoordt er geheel aan en is het gevolg des vermaarden schilders waardig. De schilderij draagt het opschrift van »Abr. Bloemsmart, A. 1629."

Hartverscheurende voor den burger, den christen, den mensch is het adres, den 30 maart 11, door E. Meeter, P. A. van Gorcum, P. Mingelen en J. Dumée, schrijvers en drukkers der Oeuvrage van de heer Meeter, de arden 6 maanden gevan-gen zittende, en nog slechts eenmaal verhoord zijn, aan den President en Raden bij het Provinciaal Gerechtshof in Zuid-Holland, gericht, en door de Arnh. en de Vlissingsehe Couranten medegedeeld. Hartverscheurend het adres, dat van hun lijden, vooral van dat van E. Meeter opgehangen is. De 's Gravenhageche Nieuwsb. beantwoordt dit adres, in zijn nummer van zaterdag 11, op eenen hogen achtig-jacobischen toon, op de volgende wijs: »Naar men verzekert zoude binnen weinige dagen eene beschikking komen in de zaak van E. Meeter, J. Dumée, P. A. de Haas, J. Z. en P. Mingelen, allen alhier, welke men weet, sedert de maand september j. (1) in voorloopige gevangenschap.

Weder een bewijs der blindemakende dergelijken die bij ons het oppergezag in handen hebben. Alleen de bovengenoemde personen in bechtens ge- worden werden, was er onder het publiek weinig belangstelling voor hen. Wij voor ons, hebben hun geacht ten hoogste afgekeurd, en wij hebben niet ergens eenige goedkeurende stem gehoord in schep. Thans echter hebben zij de belangstelling tot zich getrokken, en inderdaad, wie kan hun die weigeren? Van schuldigen, schuldig voor de pu-

blieke opinie bedoelen wij, heeft men van hen slagtoffers gemaakt.

— Het dagblad NEDERLAND heeft zijn kort-stondig bestaan geëindigd.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 24 April.

REPRESAILLE-MATREGELN TEGEN BELGIË.

Nadat gisteren middag in comité-generaal bepaald was, dat de discussien over de wet tot voorwaardelijke verhoging van regten, niet in het openbaar zouden gehouden worden, zijn die discussien heden morgen ten 11 ure in comité aangevangen. Onderscheidene leden hebben het woord gevoerd en ten 2 ure heeft Z. Exc. de minister van financiën de wets-voordragt verdedigd, en, ingevolge het verlangen, uitgedrukt bij het algemeen verslag der centrale afdeeling, eenige nadere openingen gedaan omtrent het standpunt der onderhandelingen met België.

Vervolgens ten 3 1/2 ure is het comité opgeheven, en heeft in eene openbare zitting de stemming plaats gehad, met dat gevolg, dat het ontwerp, betrekkelijk de represaille-matregelen, is aangenomen met 43 tegen 11 stemmen.

Tegen hebben gestemd, de heeren: Storm, de Kempnaer, Hoffmann, van Goltstein, Schooneveld, Verwey Méjan, Corver Hooft, Boreel, van Nagell en Luzac.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van het Algemeen Handelsblad

Mijnheer de Redacteur!

We hebben in de voorleden week in het Handelsblad, de datum is ons ontgaan, onder corres-pondentie gelezen »men is het vrij algemeen eens, dat er eene wet op het tweegevecht behoorde verordend te worden"; onder de genen die dit wenschen, behooren ook wij en wij stellen diensvolgens het grootste belang in deze aangelegenheid. Dit nu dringt ons, om u eens te vragen wien UEd. door dat men verstaat? Wie is die Men? Hiervan zal nog al veel afhangen, om ons eene goede ver-wachting in te boezemen, als gij schrijft dat men het vrij algemeen eens is, dacht UEd. dit ook niet? Nu, als UEd. door men de Regering bedoeld hebt, dan vreezen wij dat gij niet te best onderrigt zijt, want dan is immers de natuurlijke vraag: hoe! waarom bood de Regering dan geen ontwerp van wet op de onderhavige aangelegenheid aan? Dus deze zal UEd. Men niet zijn; was ze het intusschen, dan zouden we alle hoop en eene gunstige reussite kunnen hebben, want over het algemeen zijn onze Staten-Generaal, nog al aannemelijk. Is UEd. men de Staten-Generaal dan is er eene halve hoop, want de stemmen zijn daarin en soms verdeeld, en bedriegen we ons niet, de meeste leden zullen niet tot de voordragt van eene wet stemmen, zon-der eerst eens onderzocht te hebben of zoo eene voordragt der Regering ook welgevallig zoude zijn. Nu botsingen voor te komen is prijsaelijk, hoe meer harmonie tusschen de Regering en de Kamers zoo veel te beter; althans, als het algemeen welzijn er niet door benadeeld wordt. Doch meent UEd. met men de oppositie, o lieve beste mijnheer! dan is alle hoop, om eene wet op het duël te bekomen verloren! Wie heeft in ons Nederland ooit naar de oppositie geluisterd; deze is bij ons eene ware Cassandra. Weet UEd. wel wie na de oppositie luisteren? ... De opposanten! Qua zal om goede verwachting te hebben, het oneindig veel afhangen, wie UEds. men is, en we hoopen ja vragen ten vriendelijkste te dezen opzigt, UEds. antwoord. Wij kennen van oudsher een Men zegt, maar deze Men zal het wel niet zijn, daar dit personaasje te algemeen als een aortslengende is, dat UEd. dezen zoude kunnen weenen. Het vrij alge-meen voor de eene of andere zaak zijn, zult UEd. ons wel toestemmen, dat nog niet veel hoop geef-

om ze te bekomen; daarom als men b. v. nu eens dacht en deze gedachte zoude toch niet geheel onnatuurlijk zijn: de Regering heeft om dit, of ten gevolge van dat, er nog niet toe kunnen komen, een wetsontwerp op het Tweegevecht te vervaardigen, dan dienen zij alle besitten dat het toch een beetje raar is, dat wij geen wet op dat onderwerp besitten, alle zeilen, zoo als men zegt, bij te zetten, ten einde omtrent dat dit of dat eens een woordje te uiten. In den Noord-Brabander van den 18 april jl. werd onder de ingezondene stukken reeds een balletje opgeworpen; in het stuk getiteld: iets over het Tweegevecht, in de Antwerpse Courant van 16 april meen ik gelazen te hebben, in den tekst Duël-wet, of zoo omtrent; in een schrijven uit 's Gravenhage, te vinden in het Weekblad van het Regt van dinsdag den 14 april jl. komen ook eenige belangrijke bedenkingen voor. Dus hopen wij dat het zoo veel gelezen wordend Handelsblad, zich ook eens er toe zal zetten, om, of het mogelijk ware, de ditten en datten, die de Regering tot hertoe in in den weg waren om, eene wet op het tweegevecht aan onze Vestegewoordiging aan te bieden, weg te ruimen; want dat er harer zijde ditten en datten bestaan, hiaraan valt niet te twifelen. Hoe; het springt ieder, die maar eenig gezond menschenverstand bezit, immers heider in de oogen dat een accoord omekander armen of beenen of koppen af te houwen, in eenen geregelden Staat niet is te duden? en toch kan ik niet anders zien, dan als geene wet zulks verbiedt, men ook zoo een accoordje niet te best kan straffen; want daarin ben ik het volkomen eens met het vonnis van het Utrechtsch Gerechtshof, dat den heer van den Steen van Wadenstein vrijprak. Het was dien Heer niet verboden, om met den baron van Herzele een duëlleje te houden, en ik vond het daarom van den Hoogen Raad een weinig sikkeneurig, zoo als men zegt, om de gevolgen te gaan straffen, van bij de wet niet verbodene accoorden. Waarom ik dan ook met vreugd vernam, dat de heer van der Steen gratie had bekomen. Nu, eilieve mijnheer, trachte ons eens, en zoo gij zoudt meenen dat men mogelijk het Handelsblad onder de oppositie bladen mogt stellen dan weet ik goeden raad, zied UEd. stuk maar aan de Utrechtsche Stads-Courant deze is nooit voor een oppositie blad uitgescholden, dit kan ik UEd. stellig verzekeren en confrères weigeren elkander immers niet ligt eene dienst? met Hoog Achtung UEd. Dv. Dr.

JAN VOOR DE YUIST.

Kijkuit 20 April 1846.
 PS. Zouden ook de ditten en datten hierin zitten, dat onze fatsoenlijke stand, zoo graag wil duëlleren, al was het maar om zich van het janhagel te onderscheiden, of dat men meent: een militair kan zijne moed niet toonen, als hij in vreedestijd niet eens met zijn kameraad een lansje breekt?
 Zoo het dat maar was, wel, men onderscheidt zich toch van het janhagel beter, door goede zeden voort te planten dan door vechten; en als de armee in vreedestijd elkander vermoordt, wat hebben we dan te wachten als de vijand eens komt? Nu, UEd. zult er wel zoo wat van fabriceren.
 Datzelfde.

Mengelwerk.

Hot ministerie Reschid. — Laakbare reactie tegen het ministerie Riza en dezelfs vrienden. — De pacha Diarbekir. — Concessie aan Oostenrijk verleend. — Noedlottige oppositie van het paleis.
 Op het oogenblik, waarin het nieuw turksch ministerie de meeste behoeftes zou hebben om de vooringenomen of besluiteloozen te wijnen en daarvoor de kracht, ener diat hi een geschiedde comparigheid te verwerven, stelt het zijne popula-

riteit reeds op het spel, door zich overtegeven aan de kleingeestigste wraakoefeningen op degenen, die nog aan de leden van het vorig ministerie gehecht zijn. De bekwaamheid van Riza-Pacha is niet door Europa, dat door onregelmatige beschuldigingen op het dwaalspoor gebragt was, op hare echte waarde geschat. Reschid-Pacha kan zijnen voorganger niet doen vergeten dan door hem op den weg der verbeteringen voorbij te streven en tot heden hebben wij van hem nog niets ingeooft dan hoop op de toekomst. Wij begrijpen dus den brief niet, voorkomende in het nummer voor jannarij van de Revue d'Orient, geschreven door eene pen, die bijzonder geoefend is in de behandeling der aangelegenheden van dit rijk en niettemin een zoo partijdig vonnis strijkt over Riza en Reschid, dat de hevigheid van den aanval, tegen den eersten gerigt veel wegneemt van de waarde der loftuilingen, den tweeden toegezwaid. Aan den in ongenade gevallen minister niets anders ten laaste leggen dan misbruik van magt en verkeerde maatregelen, is den schijn aannemen als of men van zijne pogingen tot hervorming, aan welke men den tijd niet gelaten heeft, om vruchten te dragen, onkundig is of dezelve onder een slecht oogpunt beoordeelt. Om de gebreken van het regeringsstelsel te verbeteren is het niet genoeg dat Reschid ambtenaren afzette, die geen ander ongelijk hebben dan door Riza gekozen te zijn geweest.

Ismaël, pacha van Diarbekir, een man die de verdragzaamheid zoo ver dreef, van uit zijne eigen middelen eene kapel te laten bouwen voor de E.E. PP. Capucijnen, en vol gematigdheid in zijne regering, is, tot groot leedwezen der inwoners, om dit nietswaardig voorwendsel van zijnen post verwijderd.

Van buiten ondersteund door de medewerking van Frankrijk en Engeland en van binnen door de wenschen en goedkeuring van het verlichte deel der natie, boezemt echter Reschid-Pacha aan degenen, die hem als eenen redder groetten, de vrees in, dat hij uit zijn voordeelig standpunt niet al het nut zal trekken, wat daaruit verwacht kon worden. De staatkunde van tegemoetkoming, veel gedulter dan de openlijke vijandige staatkunde, heeft zijn, al te zeer tot transaction overhellend gemoed overleest en men spreekt van eene concessie, waarvan voorzeker Riza Pacha het voorbeeld niet heeft gegeven. Alzoo zouden de transylvanische en moldavische veehoeders, bekend onder den naam van Moham en die hunne kudden laten weiden op het twijfelachtig grondgebied dat de grenzen uitmaakt, aan Oostenrijk afgestaan zijn met al de dorpen, die hun des winters tot schuilplaats verstrekken, dat is te zeggen: Turkije zou gewillig, met een pennestreek, meer dan honderd duizend zielen aan den heer van Metternich overgeleverd hebben. Deze overmaat van edelmoedigheid herinnert aan de daad van onverschuldheid van eenen turkschen ambassadeur, belast om over den vrede van Andrinopol met het cabinet van St. Petersburg te onderhandelen en die in het aangrenzend gewest Georgie een groot gedeelte van het Keizerrijk afstond, hetwelk hem door den minister van Rusland afgewezen werd als een niets beduidend en bijna onmerkbaar punt.

Men spreekt echter van eene proeve van beheer, welke in zich zelve goed is, indien zij in aryt wordt aangewend; het is om drie voorgestelde stelsels te beproeven: het eerste, genaamd Tanzi-mat-Khairie, of der hervorming, met een streng toezicht om misbruiken voor te komen; het tweede, de franche stelsel, met een maximaal, de draag-schikking ten behoeve der gronden, de belasting in geld of in natura geheven, maar gegrond op de geschatte waarde der grondeigendommen, de personele belasting en de patenten; het derde stelsel zou een gemengd en tusschen de twee vorige zwaaiende zijn. De twee provincien van Nicomedie en de Dardanellen zijn tot dat doel in drie districten verdeeld, alwaar men gelijktijdig deze proef nemen zal, met het voornemen om het best bevonden stelsel tot over de andere provincien uittebreiden.

Om dit plan te doen gelukken is er een weinig van die volharding en standvastigheid nodig, welke zoo zelden aan de Oostenruche Regeringen ontbreekt. Zoo lang het paleis of het senaatscollege tusschen den raad der ministere en denzelven gewikkeld houden in een net van kuiperijen, zal het goede wil onmogelijk blijven. Men verzekeert dat Reschid-Pacha reeds te worstelen heeft tegen de geheimen invloed van de vreesgezigen, die de behuileloosheid zijner staatkundige loopbaan, indien de Sultan Abd'ul Abedjie het ongeluk had van

niet aan degenen, aan welke hij het beheer der zaken toebetrouwt, eenen vrijen en voor de slagen van den Harem ongenaakbaren kring open belaten zouden zijne eerste plannen tot staatschappelijke verbeteringen in onze oogen niets meer zijn dan nuttelooze en ijdele woorden, en de zoon zou niet anders wezen dan de kleurlooze navolger van zijnen Vader Mahmoud.

(Part. over van Univers.)

LATERE BERIGTEN.

Het engelsch Lagerhuis heeft li vrijdag de be raadslagingen over de coërcion-bill voortgezet; ge bijzonder voorval heeft dezelve gekenmerkt.

Het gerucht der aanstaande ontbinding van het Parlement wint te Londen veld. Het schijnt re in korten tijd zich merkelyk bevestigd te hebben. Het is echter nog twijfelachtig of er met er aan gedacht wordt.

De rust van Oostenrykisch Polen kan als eerste beschouwd worden. De graaf Lauenburg heeft in den 15 van de hertog van Saksen-Weimar, om brenger, naar men zegt, van de Keizers van den 13 april, houdende zoodanig verandering in de heerlyke regten, als kunnen b schouwd worden het begin te zijn eener tota hervorming in dit punt ten voordeele der bouwende klassen in Gallicie. Men verhaalt, dat Szela, het opperhoofd der patrijke, henden die lang het land doorloopen en geteisterd hebben met tien of twaalf man, de eenige die hem overbleven, de vlugt heeft genomen naar de woud van Nipolomice.

De aarts Hertog Ferdinand van Oostenryk, is specteur-generaal van Gallicie, zal weldra naar Leberg terugkeeren, alwaar zijne tegenwoordighe voor onmisbaar gehouden wordt.

De hertog van Bourbon ligt in het arrondissement Bruck ziek. De laatste uitkomst plaats komende tijdingen, melden dat hij door een ontsteking der lever aangetast is.

De belgische Kamer heeft hare politieke beslagingen nog niet ten einde gebragt.

Advertentien.

Getrouwd met E. H. H. BOBRET
 Jonkv. S. G. C. M. J. VERHEYEN
 's Hertogenbosch, 23 April 1846.

Bij A. B. VAN DER LAAN, Boek- en Smeedrukker te 's Gravenhage, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

1. MR. EMMANUEL FRANÇOIS JOSEPH VAN DER GHEYN, Oud Regter ter instructie in het arrondissement Nijmegen, ena. lragt, voortdurende schennis der Grondwet, en voortdurende regtwijgering, gezonden Z. M. den Koning, Willem II. (Voor rekening van den Schryver.)
2. MR. EMMANUEL FRANÇOIS JOSEPH VAN DEN GHEYN, Ancien Juge d'instruction de l'Arrondissement de Nijmegen, etc. Blante violation, contumace, de l'Acte Fondamental par refus d'obtempérer de justice, envers S. le Roi, Guillaume II. (Voor rekening van den Schryver.)
3. REGTERLIJKE EN ADMINISTRATIEVE INDE LING DER NEDERLANDEN, IN 't NOOD OORLOF. Aanhijzende, de geseouter, en de behoorigheden, polders, en dezelver deeling tot de kantons en arrondissementen, en tot de districten; bevolking, huizen, gezinnen, afstanden tot de Regterlijke plaatsen.

Dit werkje heeft de bekende waarde van de nauwkeurige opgaven, welke in 't aantal werken van de Regterlijke plaatsen.

Bij J. EREES en Co. te 's Hertogenbosch zijn te appaen

Beste Bovenlandsehe A. R. D. A. P. E. L. E. N.
 goed geschikt voor de bestelling van 400 bet Ned. Mij.
 Zaterdag 26 April een vier ure.
 W. S. 21 p. 60, 69, 71, Nieuwe Cert. 3 p. 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.
 Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY te 's Hertogenbosch.